I

Ув Ахені, в пишній порфірі царській,
В світлиці давнезній, у залі,
Сидів король Рудольф в потузі святій:
На трон-бо найвищий його повінчали.
І се імператор свій пир пирував.
Йому Рейнський пфальцграф їду подавав,
А Чеський король лив напитки перласті,
Всі ж семеро тих, що обрали його,
Як ходять планети круг сонця свого,
І сили йому підклонялись, і власті.

II

Захряснув народом високий балкон.
І товпились люде в утісі великій.
Мішавсь то грізний, то веселий тромбон
З гуканнєм громади та з громом музики.
Скінчивсь-бо кривавий, погибельний час,
Огонь пожарищ на руїні погас.
Найвищого мали суддю тепер люде.
Списи не буяли по волі своїй,
Злидар не журився в хатині низенькій,
Що здобиччю завтра в харцизника буде.

III

І взяв цісар кубок з вином золотий,
І любо споглянув на дружні він лиця.
"Блискучий, — рече, — і розкішний мій пир,
І розум, і серце моє веселиться.
Одної б ще тілько розкоші мені:
Щоб груди восторгом сповнити мої
І звисока бога хвалити навчила!
Я змалку кохавсь у кобзарських піснях

І що, яко рицар, любив у полях,
Того і цісарська душа восхотіла ".

IV

Аж тут, серед сонму князів-королів,
Співець в довгій гуні широкій з'явився.
Вже волос його під сріблом побілів:
Доволі він світу видав і навчився.
"У струнах, — рече, — рокотливих-живих
Багацько веселих пісень і сумних
Про все, що буває в господньому мирі,
Як розум шумує, як серце кипить...
Про що ж заспівати мені повелить
Великий властитель на пишному пирі? "

V

"Не нам царювати-рядити між вас, —
Рече, до гостей осміхнувшись, владика. —
Над розумом вищу признав єси власть:
Година — цариця у тебе велика.
Як в воздусі вітер крилатий шумить,
Не знає ніхто, звідкіля він летить;
Як потай нас ключ б'є, з безодняви рине,
Так пісня озветься в душі у співця,
Всевладиця-сила, що їй ні конця,
Ні почину наш розум і серце не знає ".

VI

І в струни співець голосні задзвонив,
І став подавати до дзвону словами:
"По пущі по хмизу граф-рицар горив
Конем за бистрими звірми-сугаками.
Слідом лук і стріли везло пахоля,
Як, доброго ж він зупишивши коня,
Став стиха у лузі ступою ступати,

Почув дзвоник... Зустріч се піп простував
З дарами, і людям дяк знати давав,
Щоб кожне могло їх достойно стрічати.

VII

І рицар негайно зсідає з коня,
Смирненько свій брилик мисливий здіймає
І, так як з ним разом його пахоля,
Святиню доземним поклоном вітає.
Нагірні ж дощі скрізь води налили,
І се — бурчаки гучно лугом текли:
Попові з дарами нема переходу.
Він ставить на землю святий сакрамент,
Розувсь із обув'я свого в один мент...
Готов у бистру босоніж ійти воду.

VIII

"Куди се, панотче? " — тут рицар спитав,
Побачивши, що він задумав чинити.
"Хапаюсь, мій пане, — йому відказав ,-
Недужнього, докіль не вмер, причастити.
Щоб душу в скорботі від муки спасти,
Сюди навпростець я задумав пройти
Хмизами-ярами з святими дарами.
Аж греблю нагірня прорвала вода,
Тепер же навколо обходить шкода,
А босими скорше постигну ногами ".

IX

"Ні, отче! " — й саджає його на коня,
Шовкові дає поводи йому в руки,
Щоб він по затонах не брів навмання
І душу спасав у скорботі від муки.
А сам до хлоп'ятка сідає в сідло,
Що панське знаряддя мисливське везло,

І з серцем веселим додому вертає.
А піп, скоро діло спасенне вчинив,
Коня за повіддя шовкові привів
І графові дяку смиренно складає.

X

"Ні, чесний панотче! — промовив тут граф. —
Не смію на службі коня потребити,
Чи то в полюванні, чи то у боях,
Що ти його Спасу сподобив служити.
Коли не на власну домову користь,
На церкву обернеш красу його й хисть.
Тому-бо подав я коня бойового.
Що маю і честь, і всі блага земні,
І все, що досталось в наслідде мені,
Не інше, як тілько від нього самого ".

XI

"Нехай же, — рече піп, — господь із небес,
Що голос болящих людей своїх чує,
І тут, і там вище всещедро тебе,
Як ти його даром твоїм, ушанує!
Ти з рицарів рицар, з графів єси граф,
Боями ти славен в чужих сторонах,
Шість дочок вродливих тобі процвітає...
Нехай же, — пророчо рече, — у твій дом
Вони принесуть шість блискучих корон,
Нехай його слава вовіки сіяє! "

XII

Тоді імператор чоло похилив,
Забуте йому його пам'ять вертає...
Споглянув у вічі співцю й зрозумів,
Яким його співом старенький вітає.
В простацькій кобзарській одежі співця
Він давнього бачить свого панотця, —

І ринули сльози... Їх цісар ховає
В червчатій порфирі, і всяк догадавсь,
Який граф з дарами святими стрічавсь,
І в серці господні судьби прославляє.